

EUROOPAN KESKUSPANKKI
EUROJÄRJESTELMÄ

**EUROOPAN KESKUSPANKIN LAUSUNTO,
annettu 26 päivänä maaliskuuta 2010,
lakiehdotuksesta valtion pääomasijoituksista talletuspankkeihin
(CON/2010/26)**

Johdanto ja oikeusperusta

Euroopan keskuspankki (EKP) vastaanotti 9 päivänä maaliskuuta 2010 Suomen valtiovarainministeriöltä pyynnön antaa lausunto luonnoksesta hallituksen esitykseksi laiksi valtion pääomasijoituksista talletuspankkeihin (jäljempänä 'lakiehdotus'), jonka liitteenä on luonnos asetukseksi valtion pääomasijoituksista talletuspankkeihin (jäljempänä 'asetusehdotus').

EKP:n toimivalta antaa lausunto perustuu Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 127 artiklan 4 kohtaan ja 282 artiklan 5 kohtaan sekä jäsenmaiden viranomaisten velvollisuudesta kuulla Euroopan keskuspankkia suunnitelmista lainsäädännöksi 29 päivänä kesäkuuta 1998 tehdyn päätöksen 98/415/EY¹ 2 artiklan 1 kohdan kuudenteen luetelmakohtaan, sillä lakiehdotus sisältää rahoituslaitoksiin sovellettavia sääntöjä siltä osin kuin ne vaikuttavat merkittävästi rahoituslaitosten ja markkinoiden vakauteen. Tämän lausunnon on antanut EKP:n neuvosto Euroopan keskuspankin työjärjestyksen 17.5 artiklan ensimmäisen virkkeen mukaisesti.

1. Lakiehdotuksen tausta ja tavoite

EKP antoi 24 päivänä marraskuuta 2008 lausunnon² luonnoksesta hallituksen esitykseksi laiksi valtion pääomasijoituksista talletuspankkeihin (jäljempänä 'alkuperäinen ehdotus') ja siihen liitetystä asetusluonnoksesta. EKP toteaa, että laki, sellaisena kuin se lopulta hyväksyttiin ja on tällä hetkellä voimassa, poikkeaa kuitenkin tietyiltä osin alkuperäisestä ehdotuksesta, jota lausunto CON/2008/75 koskee. Tähän lakiin perustuva järjestelmä tuli voimaan 1.1.2010, ja sitä sovelletaan 30.4.2010 saakka³. Järjestelmän päätavoitteena on mahdollistaa pääomatuen myöntäminen toimintakykyisille ja vakavaraisille talletuspankeille talouden asianmukaisen rahoituksen varmistamiseksi.

Lakiehdotuksen tarkoituksena on pidentää järjestelmän voimassaoloaikaa vuoden 2010 loppuun saakka, eikä sillä tehdä järjestelmään muita muutoksia. Valtio voi järjestelmän nojalla antaa pääomatukea toimintakykyisille ja vakavaraisille talletuspankeille merkitsemällä vakuudettoman pääomalainan, joka kuuluu luottolaitostoinnasta annetun lain 45 §:ssä tarkoitettuihin pankin ensisijaisiin omiin varoihin.

¹ EYVL L 189, 3.7.1998, s. 42.

² EKP:n lausunto CON/2008/75. Kaikki EKP:n lausunnot julkaistaan EKP:n verkkosivuilla www.ecb.europa.eu.

³ Laki valtion pääomasijoituksista talletuspankkeihin, 1171/2009 ja valtioneuvoston asetus valtion pääomasijoituksista talletuspankkeihin 1749/2009. Euroopan komissio hyväksyi järjestelmän 11.9.2009, C(2009)6931.

Tukea voidaan myöntää kaikille suomalaisille talletuspankeille, joilla on Finanssivalvonnan myöntämä toimilupa, mukaan lukien osuuspankkien yhteenliittymän keskusyhteisöt, ulkomaisten luottolaitosten tytäryhtiöt ja talletuspankkien suomalaiset omistusyhteisöt.

Pääomainoja voidaan merkitä enintään 4 miljardiin euroon saakka, ja luottolaitoskohtainen enimmäismäärä on 25 prosenttia kunkin tuetun pankin omien varojen vaatimuksesta. Pääomainan pääoman määrä on maksettavissa takaisin valtiolle aikaisintaan kolmen vuoden kuluttua lainan liikkeeseenlaskusta edellyttäen, että tietyt vakavaraisuusvaatimukset täyttyvät ja että Finanssivalvonta antaa suostumuksensa takaisinmaksuun. Valtiolla ei ole oikeutta vaatia pääomainan takaisinmaksua.

Pääomainan korko on valtion viiden vuoden joukkovelkakirjalainojen perusteella määräytyvä viitekorko lisättyä kuudella prosenttiyksiköllä. Jos liikkeeseenlaskija ei maksa korkoa kokonaisuudessaan yhdeltä kalenterivuodelta, valtiolla on oikeus nimittää kaksi lisäjäsentä liikkeeseenlaskijan hallitukseen. Järjestelmään sisältyy tietyt pääomainan liikkeeseenlaskijaan sovellettavia rajoituksia, jotka koskevat mm. voitonjakoa, liiketoiminnan uudelleenjärjestelyä, markkinointia ja ylimmän johdon etuuksia.

2. Yleisiä huomautuksia

- 2.1 EKP korosti lausunnossaan CON/2008/75 mm. euroalueen valtioiden yhteisestä Euroopan laajuisesta toimintasuunnitelmasta 12 päivänä lokakuuta 2008 annetun julistuksen⁴ noudattamisen tärkeyttä ja viittasi komission tiedonannossa ”Valtiontukisääntöjen soveltaminen maailmanlaajuisen finanssikriisin seurauksena rahoituslaitosten suhteen toteutettuihin toimenpiteisiin”⁵ esitettyihin kriteereihin.
- 2.2 EKP haluaa muistuttaa, että kaikki kansallisten viranomaisten toteuttamat toimenpiteet rahoitusmarkkinoiden luottamuksen palauttamiseksi olisi toteutettava koordinoitusti, ja niillä tulisi pyrkiä yhteisten periaatteiden toteuttamiseen läheisessä yhteistyössä muiden jäsenvaltioiden ja unionin toimielinten kanssa, sillä merkittävät erot kansallisessa täytäntöönpanossa saattavat aiheuttaa vääristymiä maailmanlaajuisilla pankkitoiminnan markkinoilla. Tältä osin EKP korostaa, että kansallisten tukijärjestelmien keston koordinointi unionin alueella on ensiarvoisen tärkeää, jotta voidaan varmistaa yhtäläiset kilpailumahdollisuudet⁶. Lisäksi EKP korostaa jälleen tarvetta varmistaa, että kansalliset tukitoimet ovat luonteeltaan väliaikaisia⁷. Valtion intervention väliaikainen luonne olisi varmistettava osoittamalla rahoituslaitoksille kannustimia instrumenttien lunastamiseksi takaisin niin pian kuin mahdollista tietyn ajanjakson jälkeen.
- 2.3 EKP korostaa, että lakiehdotuksen tulisi olla linjassa edellä mainituissa asiakirjoissa esitetyn ohjeistuksen kanssa, samoin kuin komission tiedonannon ”Rahoituslaitosten pääomapohjan vahvistaminen tämänhetkissä finanssikriisissä: tuen rajaaminen välttämättömään

⁴ Julistus on saatavissa Ranskan puheenjohtajuuskauden Internet-sivuilta www.ue2008.fr.

⁵ EUVL C 270, 25.10.2008, s. 8.

⁶ Ks. erityisesti EKP:n lausunnon CON/2009/24 3.1 kohta, lausunnon CON/2009/54 2.5.2 kohta ja lausunnon CON/2009/73 3.2 kohta.

⁷ Ks. erityisesti EKP:n lausunnon CON/2010/11 3.2 kohta, lausunnon CON/2009/24 2.2 kohta, lausunnon CON/2009/62 3.3 kohta, CON/2009/73 3.2 kohta ja lausunnon CON/2009/92 3.6 kohta.

vähimmäismäärään ja suojatoimet kilpailun kohtuuttoman vääristymisen estämiseksi⁸ sekä EKP:n neuvoston pääomasijoitusten hinnoittelua koskevien suositusten⁹ kanssa.

3. Järjestelmän väliaikainen luonne

- 3.1 EKP:n käsityksen mukaan lakiehdotuksella on tarkoitus pidentää järjestelmän voimassaoloa kahdeksalla kuukaudella, niin että pääomalainoja voitaisiin merkitä 31.12.2010 saakka. EKP toteaa, että edellä mainitun rahoituslaitosten pääomapohjan vahvistamista koskevan komission tiedonannon mukaisesti järjestelmää tarkastellaan uudelleen säännöllisesti. Järjestelmän voimassaolon jatkuminen valtioneuvoston päätösten mukaisesti riippuu siitä, että järjestelmä ilmoitetaan komissiolle ja komissio hyväksyy sen. Hyväksyntä annetaan yleensä kuudeksi kuukaudeksi. Näin ollen voi olla tarpeen ilmoittaa järjestelmä uudelleen komissiolle hyväksyttäväksi viimeisten kahden kuukauden osalta, mikäli komissio niin päättää.
- 3.2 Voimassa olevaa järjestelmää vastaavasti lakiehdotuksessa vaaditaan liikkeeseenlaskijalta johdon palkkausta, voitonjakoa, omien osakkeiden hankintaa ja liiketoiminnan uudelleenjärjestelyä koskevia sitoumuksia, kunnes pääomalaina on maksettu kokonaisuudessaan takaisin. EKP toteaa kuitenkin, että lakiehdotus ja näin ollen myös voimassa oleva järjestelmä poikkeavat EKP:n vuonna 2008 antaman lausunnon¹⁰ kohteena olleesta alkuperäisestä ehdotuksesta siltä osin, että pääomalainan takaisinmaksulle asetettu vähimmäismääräaika on viiden vuoden sijasta kolme vuotta ja että erityisiä seuraamuksia ei sovelleta, jos lainan pääomaa ei makseta takaisin mainitun ajan jälkeen¹¹. Näin ollen järjestelmässä on alkuperäiseen luonnokseen verrattuna rahoituslaitoksille vähemmän kannustimia valtion pääomasijoituksen lunastamiseksi takaisin, mikä voi vaikeuttaa valtion intervention väliaikaisen luonteen varmistamista.

4. EKP:n kuuleminen tarkoituksenmukaisessa vaiheessa

EKP toteaa, että erityisen kiireellisissä tapauksissa, joissa ei voida noudattaa kuulemiselle asetettua tavallista määräaika, kansallinen viranomainen voi lausuntopyyntössään viitata asian kiireellisyyteen ja pyytää, että EKP:n lausunto annetaan lyhyemmän määräajan kuluessa. Tämä ei kuitenkaan vaikuta kansallisten viranomaisten velvollisuuteen Euroopan unionin toiminnasta annetun sopimuksen 127 artiklan 4 kohdan ja 282 artiklan 5 kohdan mukaisesti kuulla EKP:tä kansallisen lainsäädäntöprosessin tarkoituksenmukaisessa vaiheessa EKP:n toimivaltaan kuuluvissa asioissa. Ottaen huomioon, että lausuntoa pyytänyt viranomainen ei ole esittänyt äärimmäiselle kiireellisyydelle muita syitä kuin sen, että nykyisen järjestelmän voimassaolo päättyy 30.4.2010,

⁸ EUVL C 10, 15.1.2009, s. 2.

⁹ Euroopan keskuspankin neuvoston suositukset pääomasijoitusten hinnoittelusta, annettu 20 päivänä marraskuuta 2008; suositukset ovat saatavissa EKP:n verkkosivuilla www.ecb.europa.eu.

¹⁰ CON/2008/75.

¹¹ Ks. EKP:n lausunto CON/2008/75. Alkuperäisessä ehdotuksessa edellytettiin, että lainan pääomaa korotettaisiin asteittain, jos sitä ei makseta takaisin, mutta voimaansaattettuun ja tällä hetkellä voimassa olevaan lakiin ei sisälly tätä seuraamusta.

EKP katsoo, että lausuntoon sovelletaan päätöksen 98/415/EY 3 artiklan 1 kohdassa säädettyä yhden kuukauden pituista vähimmäisaikaa.

Tämä lausunto julkaistaan EKP:n verkkosivuilla.

Annettu Frankfurt am Mainissa, 26 päivänä maaliskuuta 2010.

[allekirjoitus]

EKP:n puheenjohtaja
Jean-Claude TRICHET